

Storfors kommun
storfors.kommun@storfors.se

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Vargbroskolans grundskola
i Storfors kommun

Tillsyn i Vargbroskolans grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Storfors kommun under våren 2015. Vargbroskolans grundskola besöktes av Skolinspektionen den 17 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

I Skolverkets officiella statistik saknas kunskapsresultat för Vargbroskolans grundskola. Skolan har en egen sammanställning av elevernas kunskapsresultat för elever i årskurserna 7 till 9 för vårterminen 2014. Av sammanställningen framgår att de elever som getts betyg har i samtliga ämnen getts betygen E, D, C, och B i varierande omfattning. Rektorn har i den inlämnade dokumentationen angivit att trygghet och trivsel följs upp genom en enkätundersökning. Senaste resultat visar att 75 procent av eleverna i grundskolan uppger att de känner sig "väldigt trygga" och 25 procent att känner sig "ganska trygga". Samma resultat uppges för elevernas trivsel. Ingen elev har uppgett att de känner sig diskriminerade eller utsatta för kränkande behandling, enligt enkätundersökningen.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-08-14
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Vid tillsynen har inget annat framkommit än att rektorn och lärarna vid Vargbroskolans grundsärskola tar ansvar för att utbildningen inriktas mot de nationella målen. Undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas individuella behov och lärarna följer upp varje elevs utveckling och lärande och dokumenterar detta. Elevernas förmåga och förutsättningar att nå längre i kunskapsutvecklingen prövas kontinuerligt. Grundsärskolan utvärderar verksamheten, analyserar resultat och planerar åtgärder för vidare utveckling i syfte att förbättra kunskapsresultaten. Verksamheten lägger stor vikt vid att eleverna ska vara integrerade i grundskolan och varje elev är knuten till en klass i grundskolan. Det pågår ett aktivt arbete för att grundsärskolans elever ska vara delaktiga i olika aktiviteter som anordnas av grundskolan.

Tillsynen visar att skolans elevhälsa brister i att arbeta förebyggande och hälsofrämjande, vilket är det som elevhälsan främst ska göra för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ska, liksom lärarnas undervisning, utgöra en del av de processer som ska stödja elevens utveckling och lärande. I tillsynen framkommer att de kompetenser som finns i skolans elevhälsa främst arbetar med elevärenden som anmäls till elevhälsan.

Det pågår ett aktivt och dagligt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Grundsärskolan har en aktuell plan mot kränkande behandling som personalen ska arbeta efter. Vid tillsynsbesöket råder studiero i klassrummen och det har inte framkommit annat än att eleverna är trygga och trivs i sin skola.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Storfors kommun att senast den 14 augusti 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Storfors kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Rektor ska se till att elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja grundsärskolans elevers utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I prop. 2009/10:165, s. 277 anges följande; "Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv".

I den skriftliga information som skolan skickat in inför tillsynsbesöket uppger rektor att grundsärskolans elever har tillgång till skolsköterska, specialpedagog och kurator. Det finns också, enligt dokumentet, tillgång till psykolog och skolläkare. I intervjuer framkommer att denna elevhälsa är gemensam för alla skolor i kommunen. Rektor uppger i intervju att tillgången till läkare, enligt ett avtal, ska vara fyra timmar per vecka. Enligt rektor deltar skolpsykolog i elevhälsans arbete då det finns elevärenden där psykolog behövs. Vidare uppger rektor att elevhälsans specialpedagog inte används i grundsärskolan då två av grundsärskolans lärare själva är utbildade specialpedagoger. Elevhälsans roll för grundsärskolan när det gäller förebyggande och hälsofrämjande arbete har ökat, menar rektor, men kan dock inte uppge några konkreta exempel på sådant arbete.

I intervju med lärare framkommer att elevhälsan sällan är delaktig i utredning då en elev kan vara i behov av särskilt stöd eller vid upprättande av åtgärdsprogram. Elevhälsan används, enligt lärarna, exempelvis då de bedömer att en elev har behov av att prata med en kurator eller behöver få kontakt med skolsköterska då elever ska vägas eller mätas. Vid ett tillfälle har skolsköterskan pratat med eleverna om kost. Lärarna uppger att de har elevkonferens en gång per termin, och går igenom alla elever. Elevhälsan deltar i dessa konferenser. Elevhälsan är dock inte involverad i ärenden som exempelvis rör om en elev läser efter rätt kursplan. Det finns en önskan från lärarna att elevhälsan ska delta i sådan bedömning om det kommer en ny elev till skolan.

I intervju med elevhälsan uppger dessa att skolsköterska och kurator arbetar heltid och specialpedagog 90 procent av en heltidstjänst. Dessa tre kompetenser utgör elevhälsa för kommunens samtliga grund- och grundsärskolor. Tillgång till psykolog finns, enligt elevhälsan, endast på konsultbasis. De uppger vidare att det inte är bestämt i vilken omfattning elevhälsan ska arbeta för

grundsärskolan utan det är efterfrågan som avgör tidsomfattningen. I intervjun uppges att det är lärarna själva som upprättar och beslutar om åtgärdsprogram, enligt delegation, för elever i grundsärskolan och elevhälsan är inte involverad. Det framkommer också att de elevgenomgångar som elevhälsan deltar i är genomgångar av eleverna i grundskoleklasser som elever i grundsärskolan är knutna till. På så vis ingår grundsärskoleeleverna i dessa genomgångar, enligt elevhälsan.

I intervjun uppges vidare att elevhälsan arbetar förebyggande på skolenheten och då ingår också grundsärskolan. Som exempel nämns insatser för hur man på skolan kan arbeta med elever som har större behov, med förhållningssätt, struktur och bemötande samt att alla ska vara delaktiga. Elevhälsan har däremot ingen uppfattning om hur undervisningen i grundsärskolans klasser genomförs, som exempelvis hur hänsyn tas till individens behov och om eleverna ges tillräckliga utmaningar. Enligt elevhälsan är de själva inte delaktiga i, eller ingår i, något kvalitetsarbete för grundsärskolan. Representeranterna för elevhälsan uppger att de gör en del insatser för grundskolan men inget riktat mot grundsärskolan. Den insats som gjorts är att skapa rutiner för arbete vid oroväckande frånvaro.

Av Skolinspektionens utredning framgår att den elevhälsa som grundsärskolan har tillgång till består av specialpedagog, kurator, läkare och skolsköterska. Endast vid uppkommet behov i enskilda elevärenden finns det tillgång till psykolog. Därutöver framgår att övriga funktioner i elevhälsan genomför vissa förebyggande och hälsofrämjande insatser men dessa är riktade mot grundskolan och inte mot grundsärskolan. Det framkommer inte några konkreta exempel på insatser mot grundsärskolan. Med anledning av ovanstående bedömer Skolinspektionen att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till föreläggande som ingripande

Storfors kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Storfors kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att

Beslut

2015-04-20
9 (11)

Dnr 43 - 2015:220

personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

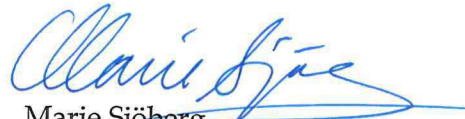
Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Marie Sjöberg
Föredragande

Bilagor

- Bilaga 1: Allmänt om tillsynen
- Bilaga 2: Fakta om Vargbroskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Vargbroskolan

Grundsärskolans årskurser 4 till 9 ingår i skolenheten Vargbroskolan som också har grundskola i årskurserna 4 till 9. Grundskolan och grundsärskolan har en gemensam rektor. Grundsärskolan är indelad i två klasser varav den ena klassen är lokalintegrerad i grundskolan och består av 4 elever som läser grundsärskolans ämnen. Det finns elever som läser en kombination av grundsärskolans ämne och något av grundskolans ämnen. Den andra klassen finns i ett närliggande flerbostadshus. Denna klass består av tre elever som läser ämnesområden, det vill säga inriktning träningsskola. Vid tiden för tillsynsbesöket finns i kommunen inga elever i årskurserna 1 till 3 mottagna i grundsärskolan.